

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 k - kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IJ. MÓRÍCZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Égy hónapra petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több-szír hirdetések alk. szerinti jutányos áron vetettek fel. Bélyeg-díjazás den külön beiktatásért 30 kr.

Sajtószabadság.

Debreczen, augusztus 11.

Magunkat tagadnók meg, ha meg nem gyászolnók ezt a szép eszmét, amelyen immár elvégezték a halálos műtétet s ma kötik be, hogy megadják a formáját a szentesítéssel bekövetkezendő halálnak . . .

Uram Isten, milyen kár, hogy ez a békekötés oly gyors munkára ösztönözte a képviselőházat: várhatott volna, ha eddig nem nyaralt, még két napot . . . de talán így is megfelel: ma negyvennyolc esztendeje, hogy a magyar kormány lemondott s Görgei diktátora lett Magyarországnak . . . neki nem kellett hozzá csak két nap, Erdély Sándor és Bánffy Dezső kegyelmesebbek: ők 28 hónapot adtak a magyar nemzetnek, amely idő alatt elmélkedhetik a sok és nagy javokról, amelyeket ez a második magyar diktátura a második sötét Világos utánra fentartott s Haynau-i által 1900 január elseje után végre fog hajtani . . .

Isten veled szent eszme, mely egy pillanat alatt váltál valóra s harmincegy esztendeig ragyogtattad dicsőséges sugaraidat hazánknak kék egén, Isten veled, sajtószabadság, márczius 15-ikének legszebb virága! Gondoskodtak tehát róla, hogy megtérj alkotóidhoz, akik

ott fenn a mennyben bizonyára tárt karokkal fogadnak, hiszen 48 év alatt vissza tértek hozzájuk valamennyien, csak te maradtál itt még a magyar hazában annyira amennyire jólétben márczius 15-ikének alkotásai közül . . . Untad magadat köztünk egyedül immár régóta s vágytál fel társaidhoz, akikkel együtt tetted szabadságát és függetlenségét a magyarnak negyvenkilenc évvel ezelőtt s akik mind kimultak erőszakos halállal mellőled . . .

Isten veled, sajtószabadság, térj meg alkotóidhoz s mondd meg nekik, hogy itt hagyta egy népet, egy nemzetet, mely nem volt méltó rád, mivel megengedett halni s nem tiporta szét irgalmatlanul azokat, akik ádáz kezekkel hurkot vetettek nyakadra s lázas hévvel, bűnös szenvedéllyel törekednek egy «jobb kor» után, melynek eljövételéért epedez ugyan az imádság százezrek ajakán, de ez az imádság nem a mennyben lakó Istenhez fohászoló, hanem a mammonhoz, a melynek a korába nem illett volna az a szűzi tisztaságu lény, amelyet sajtószabadság név alatt negyvennyolc márczius 15-ike a magyar alkotmány piedesztáljára hőszi kezekkel feltett vala egykoron . . .

Isten veled, sajtószabadság! A XIX. század szülötte vagy, alig pár évvel idősebb, nem volna illő tőled az a szerénytelenség, hogy három század mond-

hasson a magáénak: az új század hajnálát immár nem szabad tehát meglátnod . . . Isten veled! Bucsut veszünk tőled most, mert a k k o r már késő leszen s tilos lesz az, ami ma, a te uralmad alatt még szabad, sőt kötelesség volt, a nyilt, az őszinte szóki-mondás.

Isten veled, mondd meg odafenn, hogy itthon ugy sem volt rád szükség mivel utólsója voltál azoknak a jogoknak, a melyekkel veled együtt ajándékozott meg bennünket márczius 15, a többieknek pedig hivebb védője a királyi törvényszék, mint a sajtószabadság! Isten veled, te boldog vagy, mert azzal a tudattal halhatsz meg erőszakos halállal, hogy hived még haladod után sem fognak neveddel visszaélni!

Isten veled, sajtószabadság!

Kohányi Gyula.

BELFÖLD.

A képviselőház szünetje. Ma d. e. 11 órakor a képviselőház formális ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslat harmadzsi olvasása volt. A tegnapi ülésben — mint már jelentettük — elhatározta a Ház, hogy szeptember 27-ig érdemleges ülést nem tart.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház e hó 16-án tartandó ülésének napirendjére kitűzött közgazdasági javaslatokkal tegnapi d. e. foglalkoztak a főrendiház bizottságai. A

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Az a bizonyos tükör.

Szerkesztő ur, valami lantos féle
(Hogy a lantját hátához nem verik!)
Valami tükör féldről izéle
(Mert úgy, bizony, nem «énekeltek».)
És azt beszélté, hogy a szűz leánynak
»Bübájos« szíve olyan »szent« tükör,
Hogy, mit lángelmék sejtének, kívánnak,
Az Isten arca benne tündököl.

Szerkesztő ur, ez bók, avagy hazudság,
Mert én bejártam messze földeket,
Vonat, hajó futá alattam utját,
És láttam sok bübájos gyermeket,
De szívökben nem volt az Isten képe,
Legalább én azt sehogysem lelém.
Ha egynek-egynek fértem közelébe:
Pajzán kis ördög kacagott felém.

Sebestyén diák.

Tükördarabok.

Irta: **Zalai Márk.**

— A Debreczeni eredeti tárczája —

Az idejé abnormis időjárás, a folytonos esőzések, felhőszakadások, olyan nagy mérvű vízáradást okoztak egész Európában, oly ten-ger nagyságu vízőzönnel sujtoiták a fél em-

beriséget, minővel talán ez egész évszázadban sem. Valóságos világhatalmasok azok, sokkal súlyosabbak, mint azt előre jósolható Falb fele kritikus napok sejtették volna. A kritikus napok, egész kritikus év csak ezután várható, általános drágaság, nagy nyomor, talán éhtipus és más borzasztó csapások képében.

Lesznek persze egyesek, kik talán épen ezen súlyos állapotok daczára bőségekben, fő-
lőslegben fognak daskalni, mint az uzsorások, és a hiénák, kik hullák fölött lakmaroznak. De a nagy többség, az emberiség zöme, színe java ezen katasztrófák következtében közvetlenül vagy közvetve szenvedni fog.

Egyes személyek sőt vidékek nyerhetnek ez által. A kik például az idén e csapadék gazdag évben csemetéket, fákat ültettek, — örülhetnek szemmel látható gyarapodásukon. Kiváltképen oly helyeken, hol árvíz nem érhet.

A száraz magasan fekvő vagy szikes vidékek sem veszítettek sőt nyertek e vizgazdag évben. Kiknek nagymérvű gabonakészleteik vannak garmadákban felrakva, vagy a kik a tőzsdén nagymérvű gabonaneműeket vásároltak még azon időben, midőn azokat a mostani árhoz képest félárban lehetett kapni, azok nem panaszkodhatnak. — Meggazdagodnak biz azok mások rovásán.

Egyesek nyernek ezeket sőt milliókat, ámde az összes emberiség veszít milliárdokat anyagi értékben, erkölcsi és szellemi vagyon-

ban és kitudja, mily kimondhatlan megszámlálhatlan kincseket emberi életben.

Nincsen az a csapás, az a rossz állapot akár anyagi, akár erkölcsi és szellemi téren, melynek nem volna egyidejűleg és valamelyes jó oldala is. Nem létezik az az áldott jó állapot, melyből valamelyes, habár néha csak egy mákszemnyi rossz nem fakadozik.

Csak hogy az a parányi jó, mely a rossz-
ból ered olyan csekély számban áll egymáshoz, mint az a bizonyos megtalált fanyél az elveszett arany fejszéhez. Viszont az a csekély rossz, mely az elismert jóból, nemesből, magasztosból származik, olyan arányban áll egymáshoz, mint a vidám tavaszi nap fény az üde arnyékhoz, miut a megtermékenyítő májusi eső azon sárhoz, mely cipőnk talpához ragad, mint a porszem a világegyetemhez. — Csupa merő fiktív beteg képzelődés, elenyésző szót, nem érdemlő csekélység.

Még a legfrappansabb a legmeglepőbb hasonlatok is szörnyen sántítanak akár mely ékes szólással, ügyességgel fondor ravaszsgal épülnek fel a mesterkeze alatt a legszellemesebb logika megdönthetetlen szabályai szerint.

Ugyanazon az Isten képmása szerint faragott ember ugyanazon természet ugyanazon idő és tér, ugyanazon sors viszony, állapot csak egyetlen egyszer fordul elő az életben és nem ismétlődik soha többé.

főrendház pénzügyi bizottsága d. e. 11 órakor tartott ülésében Zichy Ferencz gróf elnöklété alatt tárgyalta a cukor adóról szóló 1896. évi XIX. czikk hatályának meghosszabbításáról; az 1888 évi XXV. czikknek az 1897—98. szesztermelési időszakra való alkalmazásáról; a hazai pénzintézetek által kibocsátott némely kötvények biztosításáról; és a budapesti anyagi földi magyar kir. elmeügyintézetben új igazgatósági épület emeléséről szóló javaslatokat és lenyegtelen módosításokkal az összes javaslatokat elfogadta. Ezután hozzájárult az 1896. számadási év pótnegyedében előfordult tuikiadások, előirányzat nélküli kiadásokról és hitelátruházásokról és az 1897. számadási év I-ső negyedében előfordult tuikiadások, előirányzat nélküli kiadások és hitelátruházások tárgyában a m. kir. állami számvéviszkek által az országgyűléshez beadott jelentéseire hozott képviselőházi határozatokhoz.

A főrendház közigazgatási, közlekedési és pénzügyi bizottsága déli tizenkét órakor, szintén Zichy Ferencz gróf elnöklété alatt tartott ülésében, a m. kir. államvasutak hálózatán eszközözendő beruházásokról és a beruházások költségeinek fedezéséről; a gyorsvonat-életről vasút beruházási költségeinek engedélyezéséről; a mármarosziget-körösmező határszéli állami vasútvonal építésének költségeiről kiadási többletek fedezéséről szóló törvényjavaslatokat e-kély stiláris módosításokkal elfogadta.

A bizottságok ülésén a kormány részéről Daniel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter voltak jelen.

Ma délelőtt tizenegy órakor a közjogi és törvénykezési bizottság a bünvádi perrendtartás életbe lépéséről szóló törvényjavaslatot vette tárgyalás alá, s annak elintézése után a bélyeghamisításról szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Fővárosi levél

— Egyről-másról. —

Egy hónapja már, hogy a széke-főváros egyik sanatoriumában nyaratok, de nem szórakozásból, mint annyi sokan, hanem javulást keresve kintó seb-imre.

A «S a s» és «S v á b» hegyek aljában, vöröskerezt egyesület egyik körtermében számlálgatom a lassan tovatűnő napokat

Minden szabály csak úgy hemzseg a kivételektől, egy sem helyes, egy sem állandó, egy sem esalhatatlan és egy sem alkalmazható minden időben bármely körülmény közt.

Azért nem helyes, ha valaki minden gondolkodás, minden megfontolás, a körülmények tekintetbe vétele nélkül azért cselekszik így es nem más képpen, mivel mások is az előtt vagy épen most épen így cselekedtek.

A hangya gyűjt a hosszú nyáron át takarmányt a zordan teli időre, a fecske éli világát és vándorol más vidékekre, hol terített asztal várja. Kinek van igaza? Mindkettőnek. Máskepen vannak teremtve kiki saját viszonyai szerint cselekszik.

Sőt az sem lehetetlen, hogy épen azok kiket mi csupa könnyenbívősegből vakon követünk, nem meggyőződésből nem megfontolásból cselekszenek imígyen amugyan hanem kizárólag azért, mivel lébaságuknál restségüknél és gondolkodási képtelenségüknel fogva másokat utánoznak mindenben másokat gondatlanul majmolnak.

A számtalan ter- és időbeli viszonyok az emberi cselekményeknek a társadalomban egymástól függő okok és okozatok sokkal komplikáltabb természetnek, mintsem hogy azokat egy szemüvegyorival, némi felületgondolkodással és összehasonlítással lehetne áttekinteni.

Az emberi viszonyok a komplikált társadalomban nem olyanok, mint a lakkz vagy a tornyos torta, melyet minta vagy recept szerint egyformán lehet elkészíteni.

melyek elválásztanak szeretteimről és az alföld metropolissától — Debreczentől.

Ólom szárnyakon halad tova az idő és oly ritkán ad enyhületeset, hogy gyan kedvem jön főcserélni helyzetemet azokkal, kik felett megszólal a kápolna kis harangja, tudatva veünk: azok már mind boldogok.

Nincs a földnek boldogabb embere, mint az a ki elmondhatja magáról én egészséges vagyok. A Dárius kincse, a rang a fény a pompa csak eszközök a hatalomra, de az egészség az erő, mely megtart.

Mindenem van — mondja a kincs s ládáján ülő duszgazdag. — Hatalmam védtelen — mondja a magas polzra jutottak serege. — Boldog vagyok — mondja a tömjénezők serege által körül rajongott hű báb.

Lépjétek át csak egy körterem küszöbét ti duszgazdagok s látni fogjátok, hogy miként szórta marokkal hasonló jöletben volt ember-társatok kincseit egy pillanatnyi enyhülésért s mind igéri oda vagyonát egészsége visszanyeréséért.

Kérdézetek meg az egykor hatalmast, kit a kör ágya fenekére szegyezten tehetetlené tett magával, mit tart hatalmáról? s miért tördeli kiasszott kezeit?

Álljátok körül annak kör-ágyát, ki egy öfefeledt percében boldognak vallotta magát, s hallani fogjátok a láztól gyötört ajakról: nincs a földön nálánál nyomorultabb.

Igen ti boldogok, kik azt hiszitek, hogy az a mire legkevesebb a gondotok — az egészség — kincsesel, hatalommal és jóléttel megtartható s ha elveszett visszaszerezhető, lépjétek át egy körterem küszöbét s megtudjátok hogy mily semmik, mily egyenlők vagytok.

Nem, őrizzen meg mindenkit a gondviselés attól, hogy ily helyre kerülve keljen azért imádkoznia, hogy azt, a mit elveszített visszanyerhesse.

Legdragább kincs az egészség, oh vigyazzatok is hát rá.

A külvilágból hozzánk is beszivárgott annyi, hogy a mi kedves honatyáinknak ha ütök is B a n f i y t nem ábrutálnak, hanem fegyveres beket kötvé készítek elő a nyári szünetre az alkalmat.

A székes főváros felett öt nap dühöngött az orkan, és a zápor csak úgy szakadt. Az osztrak sógorokat is kiöntötte a víz, mint a pásztor az ürget s hogy nálunk Ne p t u n mi y en gazdalkodást vitt véghez mutatja a

Oyan a világ és benne az emberi-ségnek egymáshoz való viszonyai mint a folyton változó kalidoszkop, mely folyton forog es mindig más más aakat önt.

Ha csak 100 üvegcseke is volna benne, akkor is milliárdnyi alakot vesz fel.

De mi az a 100 himes üvegcserépecske a miliónyi emberek, állatok, növények és ásványok, a milliárdnyi, billiárdnyi homokszem, tengeresepp, fűszál, férez és rovarhoz képest nem is említve a szem rög felfedezett baci-lusokát és egyéb mikroszkopikus állatokat, mikől létet és nem létet — jó és balsorsod — függ.

Nyitott szemekkel fényes nappal hány-szor botlik meg az ép kézlabu egészséges er-zékü ember, akár hogy vigyáz, akármilyen ügyes életrevaló, hogy ne bukék, hogy ne károsodék, az ember-ség zöme, ha bekötött szemmel beköbá szoritott labbal a mélységes sötétben rögös utakon vezér és eszme nélkül tapogatódzik.

Sok világosságot terjesztett a halhatatlan nagy német költő teljes hosszú életében.

Most is veszi hasznát nemzetének apraja nagyja most is azon rágódnak bölcsői tudósai; de azért mindig keveselte.

Még életének utolsó percében is, szemek behunyta utolsó lehetetével utolsó erejének megfeszítésével is sürgette a világosság terjesztését.

Isten a világ megteremtésekor azt mondá legyen világosság. Goethe a 19. század elején azt hagyta örökségbe az egész világnak, hogy

szőke Duna, mely nem akar medrében meg-férni. A midőn e sornkat írom már az alsó rakodópart is víz alatt áll és a propeller közlekedés be van szüntetve.

Főlséges látványt nyújt a hatalmas folyam a mint sárga iszapos habjaival a modern építészet remekait a kő part burkolatokat is próbára teszi. Orvosaink szívességéből hárman az esta megékintettük a hatalmas folyamot, mely nyugodt fonségével, minden moraj nélkül hőmpölyög tova ö-szeszorított medrében, de e nyugalmával bemutatja ereje nagyságát, melylyel szemben a gőz a vilány tehetetlen.

Az övintezkedések egész serege van megtéve, a partokon felállított gőzgépek már tegnap óta működnek, ma már ujakat állítanak föl és a felső rakpart elzárására is megtették az előkészületeket miután az áradás tetőpont-ját e hó 8-ra várják.

Ideiglenes otthonunkról írva, nem tehetem hogy egy pár sorba azokról meg ne emlé-kezzem, a kik minden percében szolgálatunkra készen állanak, ezek a mi ápolónőink. A világi ápolónőket, akik »néni« nevet viselnek, az irgalmas apácák vallottak fel.

Oszályunkon az O r s o l y a és E v o d a nővérek vannak alkalmazva, a kik a mertestestült jószág mintaképei.

Mily nagy lelkierő kellett ahoz a lemondáshoz, midőn e nők elhagyva a mindennapi élet örömeit, beálltak amú rendbe, melynek tagjai a legnagyobb szenvedések közepette gyakorolják a vigasztalás es jólékonyság meg nem fizethető meg nem hálálható cselekedeteit. Komoly arcuk lemondásuk hű tükre, szeretettel párosult bánásmódjuk és az a szolid oda adó szolgálat részsgük mellyel a körágyon nyugó szenvedő ápolására szelnek a nap és az éj bármely óraiban, az élet örömeiről való lemondásuk hű képe, melyről leolvasható az, hogy egyedüli boldogságuk az, ha a szenvedők fájdalmait enyhíthetik.

Azt szeretjük mondani, hogy nagy tetekre csak a férfi képes és e hűségünkben »gyöngye nemnek« nevezük a nőt. És ime a legerősebb férfi, ki hatalma teljében ragyogott most tehetetlenül könyörö ketésgébeesében a nőhöz, ki gyöngynek nevezett, hogy ne hagyja el — ápolja.

Nem, nem vagyunk mi erősek, mert a nő, ki lemondani es nem-s hivatásra magát feláldozni lelki erőben nagyobb mint a férfi.

Ápolónőink másik kasztja a »néni«-k, akik világi apolók s kiképzésüket a Vörös kereszt kórházban nyerték. Főnökük R é n y i

terjeszsen több világosságot legyen hát Isten és felkent profétájának szavai szerint, világosság több világosság olcsóbb sűrűbb és jobb világosság!

A világpolgár; a kozmopolita, ki minden embert, minden nemzet gyermekét rang, faj, nem es felekezet küömbésg nélkül egyenlően szerel, szorosan véve, egy nemzethez sem tartozik kizárólagosan — tisztan emberi szeretetből.

A felekezetnélküli — nem atheista — nem ragaszkodik kizárólagosan egy felekezethez sem, hanem a szeresd felebarátodat a szó legnemesebb legidealisabb értelmében értelmezi — tisztan, nemes emberi szeretetből.

A pártonkivüli hona ya nem köti magát en bloc egy párt nézetéhez, hanem biztosítja szó asi, cselekvési szabadságát, tisztan bazafias szeretetből.

A chablonok a nyilt versenytől irtózó cliquek, clubok, ringek kényelemszerető, lanyha korszakában, midőn az önézetesebbek az erősebbek nem vetik alá magukat szöröstől, bőrsőtől az uralkodó áramlatoknak, midőn egyes kiváló egyedek teljesen önállóan más befolyásoktól függetlenül érvényesítik szilárd akaratukat erősen tiltakozva a Prokrustes ágyba való szorítás ellen: a széles látkörű, vasakaratu, izmos erejű individualitások szintén eseményszámba mennek. Annál inkább érdemlik eli-merésünket, nagyrabecsülésünket.

Györgyné ömeltő-ága, aki hivatala magaslatán állva nemes feladatának egész teljességében megfelel. A világi ápoló nének csapatja, mert 150-en vannak s ezért nevezem csapatnak szigorú csaknem katonai rend alatt állanak és kiképzésük oly magas nívón áll, hogy mindenik a közösségnél mint megannyi kész doktor segédkedik. Előzettségük, szolgálat készségük meglepő, figyelmük pedig annyira éber, hogy még gondolatainkat is eltávolítják.

Ott vannak a legnehezebb műtéteknél és oly hideg vérel nézik végi azokat és segédkeznek az orvosoknak, hogy ember alig hiszi hogy nők azok a kik körülötök állva ily nagy lelkiertővel rendelkeznek.

Nehéz, de szép és magaslatos a hivatásuk s bár kórházaink minden ke arra törekednek, hogy a szenvedők ápolására ily lelkiismeretes és szakképzett ápolónőket kérnének ki az epegyűléstől; miután fizetésük is oly csekély, hogy azt bármely város kórháza kibírhatja.

Szóla a csengő, jönnek az orvosok. A vizontlátásra.

Vánts György.

Canovas meggyilkoltatása.

Debreczen, aug. 11.

Ma érkezett távirataink a következő nagyfontosságú eseményeket tudatják:

Madridból eredő hírek szerint Canovas miniszterelnök meggyilkolása a vezető körökben a legnagyobb rémületet okozta. A spanyol fővárosban mindenki arról van meggyőződve, hogy anarchista-összeesküvés létezik és újabb merényletek fognak történni.

Ily körülmények közt igen valószínűnek látszik; hogy katonasembert fognak a kormány elére állítani. A legkülönfélébb neveket emlegetik. Valószínűbbnek látszik azonban, hogy Martínez Campos marsalt fogják a kormány vezetésével megbízni.

Szó van arról is, hogy legalább a nagyobb városokban elrendelik az ostromállapotot. Madridban mindenesetre.

Beszélik, hogy Canovas az utóbbi időben sok fenyegető levelet kapott, és hogy az anarchista-mozgalom újabb föllángolása sem volt előtte ismeretlen. Canovas legelső beszédében célzott is erre. A spanyol kormány biztos meggyőződést szerzett magának arról, hogy a kubar bizottság az anarchista szöveget kötött. Ezidőszertint még nem lehet tudni, hogy e komoly eseményekkel szemben a kortezt egybehívják-e. Politikai körökben mindenesetre rendkívül szigorú kormányt várnak.

Tegnap határozott a kormány a felett, hogy Canovas gyilkosát melyik bíróság elé állítsa. A minisztertanács este 5 órakor összeült. A kormány részéről nem tartanak attól, hogy rendet megzavarják. Canovas földi maradványai ma reggel 7 órakor érkeznek Madridba. Az özvegy Sotomayor herceggel és a gyarmatiügyi miniszterrel kíséreni fogja a holttestet. Az a hír, mintha egy rendőri felügyelő meglett volna bizva a felett örködni, hogy őt meg ne öljék, nem való. Castelar Santa Aguidoba érkezett. Goi merénylő azt mondja, hogy ő a barcelonai anarkistákat bosszulta meg.

A regens-királynő rendeletet irt alá a mely szerint Canovas tábornagy megillető végtisztességekben fog részesülni s lelkiüdvéért az összes spanyol templomokban gyászistentisztelet fog tartatni. A hivatalos gyász három napig tart. A regens királynő meg van rendülve és nem hagyta el még lakosztályát San-Sebastiánban. A konzervatív klub és a konzervatív lapok épületei gyász-dekorációt viselnek. — Gollí július 10-én Madridban volt és nevjegyeket csináltatott magának ily felirással: Rinaldini számtiszt és a „Popolo” levelezője. —

A pápa részvét nyilatkozatot küldött a spanyol kormánynak. Rampolla és Cretoni bíbornokok a spanyol nagykövetségre mentek.

A keresk. miniszter, a pénzügyminiszter, valamint Campos marsall ide érkeztek. Egész Spanyolországban teljes nyugalom uralkodik.

Az a hír, hogy legközelebb a liberálisok jutnak uralomra, alaptalan. Sagasta kijelentette, hogy egy ország politikai életének soha sem szabad egy gyilkostól függnie. A konzervatívoknak tehát Pidal Eldnayen vagy Campos marsall elnöksége alatt a kormánynon kell maradniok.

Brin tengerészeti miniszter, Branca pénzügyminiszter és a többi miniszterek távirati részvétnyilatkozatokat küldtek Benomor gróf itteni spanyol nagykövetnek. — De Rudini miniszterelnök, a diplomáciai kar, az államtitkárok, az udvari főméltóságok, Crispi, valamint majdnem az összes Rómában időző szenátorok és képviselők aláírták a spanyol nagykövetségen kitett ívet Gollí anarkista neve az olasz rendőrség előtt teljesen ismeretlen. Ilyen nevű egyént ugyanis a lucrai törvényesék nem itté el. Gollí neve Napolyban, Pozzanoiban és Bajaban is ismeretlen.

Canovas meggyilkolása anarchista bűntett. Ilyen embertelen szörnyű bűntettek hangozan követelik a kivételes törvényeket az anarchisták ellen. José Santo büne renoszerváltozást nem fog előidézeni. A konzervatív kormány maradnak, egyelőre Akaraya hadügyminiszter vezeti a kormány ügyeit. A beavatottak szerint Pydal, a kamara elnöke, Martino Campos tábornagy nevét emlegették miniszterelnökként. Pydal kormányra jutása a klerikális uralmat jelenti. Sagasta nagyon helyesen gondolkodik, hogy ha a gyilkosság által megnyitott hatalmat nem akarja elfogadni és a társadalom ellenségei által nem akarja útját egyengettetni. Weyler tábornokot valószínűleg visszahívják és Polla Vizia jön helybe.

A helyzet aggodalmakra ad okot, nincs ember, akire e válságos időkben a kormány vezetését bízni lehetne. Weyler tábornokot végleg visszahívják és helyét Polla Vizia fogják betölteni, csakhogy Polla Vizia olyan beteg, hogy három hónap előtt gondolni sem lehet arra, hogy a parancsnoki hatalmat átvegye.

Néhány órával a merénylet előtt látták José Santét azon a helyen ölni, ahol a gyilkosság történt. Egy csomag volt a kezében s még azt gondolták, hogy bombamerényletet akar elkövetni. Július 10-én Madridban járt s nevjegyeket csináltatott magának: Rinaldó Angelotto könyvvezető, a Popolo levelezője.

Sagasta a helyzetről következőképpen nyilatkozott; Ő előtte állandó miniszterium nem lesz. Semmiesetre sem engedhető meg, hogy a merénylő munkája a politikára valamelyes hatással legyen. Az az általános kívánság, hogy a jelenlegi kabinet kezében maradjon az ügyek vezetése, egy olyan ember kormányja alatt, a kinek erős, szilárd jelleme biztosítékul szolgáljon a válságos időkben történhető minden rázkódással szemben. Majd meglátjuk később, hogy alakulnak a viszonyok nem történik-e valami Kubában vagy a Fülipinákban, a mi esetleg megzavarhatná a kormányhatalom működését.

Canovas gyilkosa az eddigi nyomozás szerint nem állt senkivel összeköttetésben; egyedül tervezte a merényletet, a mint egyedül is hajtottá végre.

Egy spanyol rendőr már napokkal ezelőtt észrevette, hogy a gyilkos Canovasnak a kocsiját követte, de nem gyanított felőle semmi rosszat.

Badeni osztrák miniszterelnök és Gautsch közoktatásügyi miniszter részvétüket fejezték ki Hoyos gróf spanyol nagykövetnek.

TARKA-ÉLET.

A béke barátja.

Kristálypohár, fejedelmi asztal,
A szolganép parancsra les . . .
A német császár megfogadja:
Jó békeség barátja lesz.
A békebontó, erre-arra!
Tiportatik, miként a por.
Felséges ur, minő beszéd ez?
Mégártott tán küssé a bor?

Vagy a békének, mint Bagarja,
Őszinte, hü barátja ön?
Akkor mirevalók e pose-ok?
Mire való e szó-özön?
Felséges ur, a békéért csak
Beszélni s inni — nem megyen.
A fegyverből kaszát csináljon,
Hogy igaz békeség legyen.

Ward Klára.

A rendőrség üldöz, mivel
Nagyon hiányos a mezem;
De nem törődöm semmivel
És vetkezem, — csak vetkezem.

Békés Vilmos.

Békés Vilmos tósztolva mondja:
»Csak békeség a kenyérem
S aki merészel hajba kapni,
Azt bizonyan elverem.»

Sebestyén diák.

Két lókupecz.

A szép asszony, meg a szép ló, ez két olyan hálás tárgy, melyen mindkettőn lehet találni mindig dicsérni valót, — de kivetőt is . . .

Hanem mindkettőnél az a bibi, hogy míg a szépsége, a kitűnősége mind jáz asszonynak, mind a lónak — már bocsánat e próza egybe hasonlításért — azonnal szemünkbe tűnik, a hibák, a fogyatékoság felfedezéséhez azonban már hivatott szem, különös tehetség, hogy úgy mondjuk, művészet kell.

Toalette szobácskák titkos ékesítő, fényesítő helyei számos kikialtott asszonyi szépségnek, de a kuszi lovat is tánczos, hetyke paripává alakítja a szakavatott kupecz, kinek mestersége sokszor határos a bűvészettel, a mennyiben bizonyos foku szemfényvesztéssel is jár . . .

A debreczeni vásároknak mindig voltak olyan híres lókupeczei, kik — a rongyos szőrgubás paraszt szekere mellől is kitudták keresni az igazi szép paripát, melyet aztán nagy pénzért értékesítettek.

A régebbi időben a híres Nyegruc örmény volt ilyen ősmert lókereskedő alakja a debreczeni nagy vásároknak s mióta az öreg árminiai odamaradt, alig is volt olyan népszerű lókereskedőnk. Csak újabbán lépett két tősgyökeres magyar lókupecz a nyomdokába, a hajdu-nánási Oláh Imre s tarna-bodi Molnár aránylag fiatal emberek még, kik bámulatos ügyességgel s érzékkel már évek óta a legszebb s legértékesebb lovakat vezetik a magyar piacokra, de különösen a debreczeni lóvásárokbá, mely talán még egyedül mi híres s méltó a hajdani debreczeni vásárokhöz.

Oláh Imre s Molnár a most folyó lóvásárra is hatalmas lóállományt hoztak be. Igazi ménessel járultak elő. Negyven szebbnél szebb paripa egy tömegben, hatvan-utcai istállóknak s a Fábrián-féle polgári bormérés öljában elhelyezve.

Micsoda tűzvéru paripák! micsoda ragyogós a szőruk. Igazán érdemesek a megtekintésre; mert a mily ritka manapig a valódi szép asszony, ép oly ritka a valódi szép ló is, csak a kik oly ügyesek, oly tapasztaltak, mint ez a két derék magyar ló kupecz, a Nyegruc örmény két népszerű utódja azok képesek így összeválogatni a valódi szép lovakat, kik ősmérésők a ló-toalette szoba, az istálló minden titkaival. Negyven szép paripa egy bokorban! Valóban érdemes még a megtekintésre is.

Chevalier de Flancur

Aki miatt Fésüs káplárt agyonlőtték.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 11.

A nyolcvanas évek elején sokat emlegetett név volt a Zeiterer József és kir. kapitány neve, ki akkor itt Debreczenben a 39-ik gyalogezrednél szolgált.

Zeiterer kapitány a 8-ik századnak volt a híres parancsnoka, ki egyike volt a legkitünőbb katonáknak, de legszigorubb embereknék is.

Fésüs káplár, kit a legszebb káplárnak neveztek, a Zeiterer kapitány századjában szolgált, kissé könnyűvérű legény volt, mi miatt igen sok büntetést szenvedett a vaskezü kapitánytól és mivel az elkeseredett káplár úgy vélte, hogy méltatlanul üldöztetik, vakdühében a gyakorló téren reálított Zeiterer kapitányra. A jól irányzott puska csövét egy altiszt félreütötte s így a gyilkos golyó a kapitánynak csak a feje mellett süvített el.

Hát ezért kaptad a lövész bojtot? mondta Zeiterer kapitány bámulatos hideg vérrrel, midőn a lövész bojtot, a helyszínen a saját kezével leszakította a szép Fésüs káplár melléről, kit e merénylete miatt halálra ítélték fejbe is lőtték...

A szigorú Zeiterer kapitány pedig később nyugalomba ment s intező gazdatiszt lett a gróf Csáki család körös apáthi uradalmán, hol azonban mégsem elhetett békésen. Egy szomszédos nagyberlővel, Weiszlovics Gyula tartalékos huszár hadnaggyal voltak összecsapásai, melyet több kölcsönös feljelentéseik alapján úgy a katonai bíróság, mint a járásbíró is tárgyal, mig-nem tegnap véresen elintézve lett az.

Zeiterer atment a Weiszlovics majorjába, hol midőn Weiszlovics meglátta a régi ellenségét, így kiáltott felé:

— Takarodjék ki!

Zeiterer erre feldühödött s neki ugrott Weiszlovicsnak, ki lovag ostarával felecsapott, de csak vesztére, mert Zeiterer hegyes kését zsebéből előrántván azzal hatszurást ejtett Weiszlovicson, úgy hogy az revolverét sem volt képes elsűtni.

A súlyosan megsérült Weiszlovicsot Nagy-Varadon ápolják; Zeiterer nyugalmazott százados, — ki maga jelentkezett az ügyészségnél, — azzal védekezik, hogy tettét nagy fölhaborodásban s jó góssn védelmében követte el.

Az ál szabadkőmives.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 11.

A vásár a különféle családok, szedélgők gyűjtőpontja. A sokadalomban igen könnyű szerrel lopják vagy esalják meg a vigyázatlan s fosztogatják ki a jó talusiat. A rendőrségek éppen azért az ilyen nagy vásárok alkalmából igen vigyaznak a beérkező idegenekre, nehogy hivatlan vendég gyanánt ilyen szedélgők is bejuszanak a város területére, hogy itt működhesenek.

Ezen veszedelmes szedélgők közül való az öreg Rosenbergek, ki szabadkőmives-ségében utazva akarta városunkat szerencsétlenül becses látogatásával. Az öreg Rosenberg Ferencz különben már nem ösmeretlen a debreczeni rendőrségnél, sikerült szedélgései nyomán.

Az öreg egy időben Debreczenben is sokáig tartotta fel magát szedélgései, becsapva meg lopva mindenkit, a ki csak felült beszédének. Midőn már nagyon szorították, akkor már nyíltan szabadkőmivesnek adta ki magát s az itteni páholy védelmét kérte ki. Úgyes jelei és az ismerető jelek kellő alkalmazásával magát az itteni szabadkőmivesek főembereit is megtevesztve. Úzte szedélgéseit, míg ki nem derült turpissága és azóta ki van tiltva a város területéről.

Azóta Rosenbergek sok helyet beutazott, bejárt. Hol gyalogszerrel, hol kocsin, hol kényszerutlevéllel, hol subkocsin, de majd nem az egész világot bejárt. Amerikát az élelmesség hazáját is soká tanulmányozta, Braziliára is kellemesen emlékszik vissza, csak illetékességi helyétől Búd-Szent-Mihálytól irtózik nagyon. Mostanában Bécsbe gyűlt meg a dolga a rendőrséggel s onnan küldik tovább, tovább kényszerutlevéllel Búd-Szent-Mihályra. Ő azonban nem akart oda menni hanem megakart látogatni a kellemes emlékü Debreczen városát s mint mondja — elvbáráit mert ő igazán szabadkőmives (csak legyen aki higgye). A kényszerutlevelet átadta a portásnak s beosonni kísérlette meg a városba, de ha ő ügyes szedélgőnek, hát akadt hozzá méltó rendőrbiztos is ki felismerve az öreg 65 éves ember szándékát, vissza tartotta őt attól, hogy újra megtisztelje b. látogatásával Debreczen könnyen hívóit és küldte tovább, tovább, más vidékre jobb hazába.

Táviratok.

Carnovas meggyilkoltatása.

Budapest, aug. 11. (A „Debr.” ered. táv.) Madridból jelentik, hogy Carnovas a miniszterelnök gyilkosa felett a katonai bíróság fog ülne. A Carnovas mellé kiosztott rendőrfelügyelőre is kiterjesztették a vizsgálatot.

Budapest aug. 11. (A „Debr.” ered. táv.) Párisból jelentik, hogy onnan több spanyol menekültet kiutasítottak. Politikai körökben beszélnek, hogy az anarkisták ellen nemzetközi szövetség fog alakulni, melyre nézve a kezdeményező lépést Spanyolország vagy a német császár fogja megtenni.

Bécs és az osztályorszjáték.

Budapest, aug. 11. A „Debr.” ere táv. A bécsi hivatalos lap mai száma az osztrák pénzügyminiszter rendeletét közli, mely eltiltja a magyar osztályorszjáték sorsjegyeinek árusítását Ausztriában.

A peterhofi konferenciák.

Budapest, aug. 11. A Debr. ered. táv. Peterhofból jelentik hivatalosan, hogy Muraviev gr. orosz külügyminiszter, Hohenlohe hg. német kancellár, von Bülow államtitkár tegnap sokáig tárgyaltak.

Sztoliov kitüntetése.

Budapest, aug. 11. (A „Debr.” ered. táv.) Ferdinánd fejedelem látogatása alkalmából Károly király, Sztoliov miniszterelnöknek a román esillagrend nagy keresztjét adományozta s a kíséret többi tagjait is kisebb nagyobb kitüntetésben részesítette. Ferdinánd fejedelem pedig Sturdzának a Sándorrend gyémántokba foglalt nagy keresztjét adományozta.

A bolgár-osztrák-magyar konfliktus.

Budapest, aug. 11. (A Debr. ered. táv.) Mervadó politikai körökben erősen hírlik, — hogy Bulgáriával meghiusult viszonyunk eredménye valószínűleg a Lince báró konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet visszahívásá lesz mint a kinek erélytelensége idézte elő.

A képviselőház záró ülése.

Budapest, Aug. 11. (A Debr. ered. táv.) A képviselőház ma d. e. 1/2 11 órakor tartotta a szünet előtt utolsó ülését, melynek egyetlen tárgya a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslat harmadszori megszavazása volt.

Ujdonságok.

* Személyi hir. Pénzes Sándor Hajdu várnagye árvaszékének elnöke, ma hazakerkezett Hajdu Nánásról, holcsaládi ügyben járt.

* Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Szabó Kálmán ker. és ipark. elnököt és testvéreit, valamint családjaikat nagy csapás érte.

Ma reggel 5 órakor halt meg édesanyjok, érv. Szabó Lajosné sz. Szakál Veron 73 éves korában. A gyászoló család nagy fájdalmát enyhítse az általános részvét, melylyel a szomorú esetet az egész városban fogadják.

* A király születésnapja. Ő Felsege a király születésnapján aug. hó 18-án tartandó hála istentiszteletre Komlóssy Arthur főjegyző polgármester helyettes megkivta az összes helybeli polgári és katonai hatóságokat. Reggel 8 órakor az ev. ref. kistemplomban, 9 órakor pedig a róm. kath. templomban lesz ünnepi istentisztelet. A helyőrség részére külön tábori misét tartanak fél 8 órakor a Pavillon faktanya előtt. A polgármesteri hivatal az emlékünnepre a következő sorokban hívta meg a hatóságokat és a lapok szerkesztőseit: Debreczen szab. kir. város Polgármesterétől. 1845. eln. 1897 Meghívás Ő császári és apostoli kir. Felsege I-ső Ferencz József koronás királyunk legmagasabb születésének folyó 1897. évi aug. hó 18-ikára eső évfordulati napján a reformátusok kistemplomában reggeli 8, a róm. kath. templomban pedig regg. 9 órakor tartandó hálaadóistentiszteletre van szerencsém tisztelettel meghívni. Gyülekezés a városháza nagy tanácstermében reggeli 7 és fél órakor. Debreczen, 1897. Augusztus hó 10. Komlóssy Arthur, főjegyző, polgármester helyettes.

* Esküvők. Konczvald József h. nánási kir. aljárásbíró f. hó 10-én d. u. tartotta meg esküvőjét Ercesey Károly h. nánási földbírtokos kedves és szép leányával, Gabriellával. Ma szerdán d. u. 5 órakor pedig Cs. E. n. d. s. Daniel hírlapíró társunk, az Aradi Híradó f. szerkesztője, a vidéki zsurnalisztika régi érdemes tagja kötött házasságot Havetics János aradi polgár leányával, L. u. j. z. a kisasszonnyal. Sok boldogságot mindkét frigyhez.

* Zalai Márk legújabb megasztel-tetése. Ki ne ismerné a mi derék Zalai bácsinkat, a ki az egész Debreczennek és a „Debreczen»-nek oly kedves ismerőse és ki ne olvasná figyelemmel az ő szellemes tárczáit? De a ki ezeket a tárczákat, melyek közül ma is van szerencsénk egyet t. olvasóinknak bemutatni, oly figyelemmel elolvassa azt úgy a tárczák, mint írójuk megemdemli, nem is hinnék, hogy a tárczairól és tanári tevékenységen kívül egészen más tésen és milyen munkásságot bír kifejezni. Az évi vizsgálatok befejezése után épen a szünet kezdésén megbizást kapott a m. kir. pénzügyminiszterium utján, hogy az ország egy vármegyéje részére a megadott forgalmi tervezet szerint a leveendő algebrai szabályok fonalan kidolgozza annak egész szám-tani ügymenetét. Hogy ezen megasztelő bizalmat tudományos munkásságának köszönheti nem is kell említenünk. Mindnyáján ismerjük Zalai Márk tudományos készségét és lankadatlan szorgalmát de azért bizonyára érdekelni fogja t. olvasóinkat az, hogy a hozzá ez ügyben intézett megkereső levelet is így kezdi a pénzügyminiszteri hivatalnok: «A orgalmi számtan dorék szerzőjéhez fordul k, midőn a jelen munka kidolgozására önt kérom fel és megbízom...» Egész szünet alatt ezen dolgozik a mi ünnepeket kedvs tanárunk, és mégis van érzéke akad ideje, hogy a közügyek, a szép irodalom és a publicisztika iránt oly melegen érdeklődve a mi lapunkat oly sürűen felkeresi becses és szivesen olvasott munkáival. Kivánjuk, hogy még sokáig dicsékedhessék mai jó kedélyével és munkakedvével és még sok ilyen szép és megtisztelő megbízatásban legyen része.

* Az árvatartó alap ügye. Tudvalevő, hogy a Mária Terézia árvatartó alaphoz annak idején a város mikor az alapot kiadta az ev. ref. egyháznak, egy nagyobb összeget visszartartott mint olyat, amely nem az egyházat, hanem a várost illetné. Az ev. ref. egyház pres-

biteriuma ebbe nem nyugodott bele, hanem megfelebbeste a határozatot, mely most a valás és közokt. m. kir. min. döntésére vár. Ezalatt azonban az egyház és a város részéről az alap kezdeményezésre kiküldött vegyes bizottság elkészítette az alapról a miniszteriumhoz beterjesztendő jelentéssel együtt a kezelési szabályzatot, amelyet azonban a miniszterium nem hagyott jóvá, mivel nem volt benne kitüntetve az alap vagyona fix összegben. Ennek oka azonban éppen a fenti visszatartásban rejlik s ezért a mult szombatira összehívták a vegyes bizottságot a tárgybán. Mivel azonban jelenleg sem a polgármester sem a püspök nincs idehaza a gyűlést nem tartották meg hanem akkorra halasztották a döntést mikor valamelyik tényező állást foglalhat e régóta húzódó ügyben.

*** Huszárok a Hortobágyon.** A két attilás 10-ik huszárezred is, mely eddig Nyíregyházán állomásozott, megkezdte a gyakorlatait. Hétfőn vonultak el a nyaka fiúk Nyíregyházáról s az első pihenő állomásuk Nánás volt, hol egész napot s éjszakát töltöttek. Inuét a Hortobágygyal szomszédos Nagy Iván községebe irányult a menet, mely siklóföldön nagyobb tömeg lovasság összpontosítása lesz a gyakorlatai a két mentés 10-es. huszároknak, a kik azonban a tatai gyakorlatokon nem vesznek részt.

*** Elfogott kártya banda.** Esztendő augusztus 10-én Zoltán fiúmei detektív jó fogást csinált a héten, a mennyiben egy elegánsul öltözött I. osztályban utazó kártyabandát fogott el éppen akkor, midőn egy áldozatukkal Fiumén keresztül Nizzába akartak rándulni egy kis parázs roulett és egyéb kártyajátékokra. A nemzetközi hamis kártyások közül 1 debreczeni, 1 pesti, 1 győri sőt egy ugynevezett tiroli balekfogas volt, kit a közelmúltban büntettek meg egy debreczeni ember megcsalása végett.

*** Öt napig tetszhalott.** Érdekes eset történt Hajdu-Nánáson, mely sok beszédre adott alkalmat. Egy asszony, ki már hosszabb idő óta szívbeteget, betegágyában hirtelen megmerevedett s öt napig, mint a halott oly életlenül feküdt. Az asszony a tetszhalálból csak a hatodik napon ébredt fel, a mióta már fent is jár.

*** Az asphalt járdá készítése.** A Miklós és Kádás utcák asphalt járdának létesítésére beadott ajánlatokat ma reggel bontották fel. Beadott összesen 4 ajánlat W a l l e r s t e i n Mátyas, Klei n Sámuel és Zelenka Sámuel társaságoké, a The Neuchattel Asphalt Compagnie limited, a Luzern asphalt s a Magyar Asphalt részvény társaság részéről. Az ajánlatok felbontásánál jelen voltak K ö r n e r Adolf elnökléte alatt S t a h l Géza, M u r a k ö z i Lúszló biztag, T ü d ö s József főszámvéve helyettes. Hogy melyik a legelőnyösebb ajánlat, azt holnap az összehasonlítások és kiszámítások után fogják eldönteni.

*** A debreczeni ev. ref. főiskolai theologiai és jogakadémiai tanszakain az 1897/8 isk. évre szóló beiratasok szeptember nyolc első napján fognak végbemenni, a tanev pedig, ünnepélyesen szept. 9-én d. e. 9 órakor nyílik meg. Javító és pótvizsgálatokra, az illető dekáni hivatalokban, szept. 2. délig jelentkezhetni, magok a vizsgálatok szept. 3-ig tartatnak. A jogi alap és államvizsgálatok, valamint a theologiai alapvizsgálatok szept. 6. kezdődnek s a jelentkezők keilőleg felszerelt kérvényei, a dekáni hivatalokban szept. 4-én délig benyújtandók. Bentlakás, tandíjkezdemeny és tápinézet iránti kérvényeket az illető dekáni hivatalok szept. 3. délig fogadnak el. Az akadémiába való első felvétel alkalmával 2 frt 60 kr. beirási díjat kell fizetni. — A tandíj egész évre joghallgatóknál 30, hit-tanhallgatóknál pedig 15 frt, amely összeg k azonban, a fennálló szabályok értelmében, (felényire vagy negyedrésze) mérsékelhetők, avagy teljesen el is engedhetők. Beiratkozási díj 8 frt. Tüzetesebb tájékozást az akadémiai évkönyv nyújt. Debreczenben 1897 aug. 11. Az igazgatóság.**

*** A tréfás gólya és a riporter.** A komoly gólya madár érti a tréfát s egy kissé irigy is. Ugy látszik, hogy rosszul esett neki, hogy csak a Dréher sörcsarnok gólya madarairól szól az ének és elhatározta, hogy magára vonja a közfigyelmet s kedveskedik riporterünknek, hogy az őt is énekelje meg. Ma reggel 9 óra felé későn ébredő riporterünk nagy kelepelést és zajt halva friss hírszomjazva rohan az ablakhoz és látta, hogy ugyanakkor szállt fel a gólyamadár gunyosan kelepelve, üres csőrrel, szinte maga is mosolyogva a jó tréfán. A felrepülő madár nyomába tolongot a kíváncsi sokaság és mosolyogva fejesóvalva távozott a tréfás gólya ajándékától. A kis ujonnan érkezett katona pedig hangos sírással adott é l e t j e l t m a g á r ó l. A szegény paraszt menyecske a kit a hamis gól a madár utközben így megtréfált a körülményekhez képest jól érzi magát a születési intézetben és a gólya is mert szó van róla az újságban. Mint halljuk a pajkos gólya a Vilmos féle vendéglőből repült meg tréfálni szegény riporterünket.

*** Sertésvész az egri káptalan birtokán.** Az egri káptalan tiszapolgári nagy uradalmain s gazdaságain annyira pusztit a sertésvész, hogy az egész óriás pusztát zár alá kellett helyezni.

*** A vigyázatlanság áldozata.** S a l o n György bolti szolgának a felesége, ki a Nagy-Mester-utczán lakik két éve tartja M o r a v s z k y Julianna szakácsnő kis 2 éves leánykáját. Az anya most gazdáival Gödöllőn tartózkodik. Az asszony aki kedves és igen okos gyermekét nagyon szerette. Ma délbe míg ő a konyhában dolgozott a kis lányka játszás közben egy vízzel teli dézsába bukott fejével és belefullt. Az eltévedt gyermeket kereső anya ott lelte a kis ártatlant a dézsába fulva. — Sirva rohant segítségért, de az előszót Dr. B a l k a n y i már csak a beállott halált konstatahalhatta.

*** Hány ezerdarab sertés van H.Nánáson?** A pusztító sertésvész mofélet megizdelte az egész vidék sertés állományát. Hogy mily nagy pusztításokat s óriás károkat okozott, bizonyosság reá, hogy a gazdag hajdu városban Nánáson, a héten megtartott illetőleg befejezett sertésvásár alkalmával csupán 5000 az az ötezer s alig egyszáz sertést irtak össze.

*** A XII-ik nemzetközi orvosi kongresszus Moszkvában.** A moszkvai orvosi kongresszusra a magyar résztvevők nagy része már elutazott; ma delutan utazott el Szentpétervárra Pertik Otto professzor, a magyar bizottság elnöke, a kultuszminiszterium és az egyetem képviselőiben, vele együtt ment a bizottság titkára és pénztárosa is. Pertik professzor ur annak közlésére kért fel bennünket, hogy ez uton tudassuk a moszkvai kongresszusra beiratkozott és résztvevő urakkal, a kik tevédsébből vasuti jegyüket meg nem kapták, hogy rövidesen jegyiknek juttanak, mert azok elküldéséről taviratilag kapott értesítést. A vasuti jegyeket Pertik professzor assziszense, Winternitz dr azok megerkezése után azonnal az illetők lakására küldi. Ezzel egyidejűleg említjük meg, hogy tegnap érkezett meg a helybeli közgazdasági bankhoz 1000 rubel igen szép kivitelű kissé nagyobb összegű papírpénz alakjában, mely a mi értékünkben 1300 frtnak felel meg. Ezzel fognak zombaton du utra kelni a Moszkvában tartandó nemzetközi orvosi kongresszusra Dr: B r u c k n e r Ernő műtőorvos, n e j e v e l valamint T ö t h Béla gyógyszerész és F e r e n c z y F e r e n c z gazd. tanint. tanár. Utjok Munkács — Lemberg — Kiewen át vizs Moszkvába, a hova szerdán delutan érkeznek meg.

*** Autonómiai választások.** A debreczeni kerületben eddigelé loszavaztak: M. Peterd, Görbed, Margitta, Beél, Tenke, Rézbánya, Salyi, Szekelyhid, Szalacs, gróf Batthyányi József 607 szavazattal, míg dr. Hprányi Gyulára Micsken és Mező-Telegden csupán 56 szavazattal, Eddig gr. Batthyányi 1700 szavazattal bír, dr. Horányi 3800 szavazattal elleneben.

*** Tolvaj koldus.** Hárról hárra koldult Marczin András helynélküli hetes, míg el nem fogták a koldolás vétsége miatt. A rendőrség-nél a megmozgás alkalmával 2 ezüst kanalat és egy piros kendőt avagy kiérdemesült bál belépőt találtak nála. A kanál szélébe N L B betűk voltak bevéve. Miután az a gyanu, hogy lopta fogva tartják az ipsét.

*** Miniszteri biztes a jövő tanévre.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a felekezeti középiskolák meglátogatásával az 1897-98 tanévre a tiszántúli ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó miskolci és sárospataki főgymnáziumokra, továbbá a debreczeni, mezőtúri, kisújszállási és hódmezővásárhelyi főgymnáziumokra, valamint a karczagi, h.-bószorményi és h.-nánási gymnasiumokra nézve Gerezi Kálmán debreczeni tankerületi főigazgatót bizta meg.

*** A debreczeni nyomdász egylet napok söt hetek óta beszéltet magáról.** Lazas munka folyik az egyesületi tagok között, szorgosan készülnek nagy napokra, jubileumi ünnepélyre országos kongresszusra s miúdszemet bezáró táncmulatságra. Nap nap után gyűlés, intézkedés, munka jut az intéző erők osztályrészeül s szakadatlanul azon fáradsnak, hogy az ünnepnapjak fényesen sikerüljenek. Debreczenben, az ő körükben, szerte az országból eljönnek kartaik s a városháza nagyteremében 20-an és 21-én megtartják országos kongresszusukat. A debreczeni nyomdász egylet ez alkalommal tartja meg fennállásának huszonöt éves jubileumát s ide várja, fényes fogadtásban részesíti a fővárosi nyomdászok „Ebredés” dalkörét. Valamennyi debreczeni dals más egyesületet arra kérték fel, hogy tiszteljék meg az ő munkás életük e szép ünnepét a felebaráti szeretet, a ragaszkodás és tisztelet ama szép jeleivel, hogy testületileg részt vesznek ünnepélyükön s azon a bevonuláson, amelyet 20-án, Szent István napján delutan az „Ebredés” dalkör tiszteletére rendeznek. Zenével vonulnak végig a főtéren útjok egyenesen a Csokonai és az Emlék-kerthe vizs, hogy letegyék ott labérkoszorúikat. Szép napok, a debreczeni nyomdászok ünnepnapjai lesznek ezek. Az ő kérésük, amelyet a debreczeni egyesületekhez intéztek, nem maradt siker nélkül: sorra jelentkeznek részvételre az egyesületek, hogy megjelenésükkel derék munkástársaik annál fényesebbé, annál emlékezetesebbé tegyék.

*** Teny z kiállítás és lódíjazás.** Hajmegyei gazdasági egyesület Szeptember 12-én tenyész ló kiállítást és ló tenyészési jutalom díjj kiosztást rendez Hajdu-Szoboszlón. Rásó kir. tan. alispán elnökléte alatt.

*** A Pétercsatorna.** A mezőrendőrség hivatalhelyiségében tegnap d. e. gyűlésre jött össze a Pétercsatorna érdekltsége. A közgyűlésen Debreczen város részéről S t a h l Géza főmérnökkel, a hatóság részéről K a l m a n c z h e l y i Mór mezőrendőr kapitány vett részt. A kitisztításnál érdekelt terület 1387 kat. holdat tesz; a kitisztítás összes költége 2610 forintban állapított meg, heldankint 1 frt 88 krral. A kitisztítás mellett szavazott 7 birtokos 1065 k. holddal, 11-ene 4 birtokos 145 k. holddal tavol volt 21 érdekltség költségén elhatározatott.

*** Orosz énekesnők s táncosok az orfeumban.** A faradhatatlan s tatekony Angelotti direktor ismét eredeti számmal gazdagította változatos műsorát. Az Angelotti-társulat újdonságaként a világhíres T a r t a k o f f oroszcsapat lép fel ma este először a Bika mulatójában. A Tartakoff orosz művész csoport hét tagból áll, négy nő és három férfi. Orosz énekeket énekelnek, valamint tatár és cserkesz nótákat is s azonkívül külföldi oroszországi nemzeti táncokat bámulatra méltó ügyességgel s eredeti művészettel. A négy szép orosz nő s három férfi jelmezeikben már magukban is igazi látványosságot képeznek s most a regényes csorkezbabából a kaukuzasi Tillsz-városból érkeztek fáradságos és hosszú ut után Debreczenbe, erősen reménykedvén, hogy a koronák hazája sem lesz hozzájuk mostohább a rubelek földjénél.

* **Rablóbanda a nagyerdőn.** A Nagyerdőn egy idő óta csavargókból álló rablóbanda gazazdikodik. A foglalkozás nélküli suhancok botokkal felfegyverkezve járnak s ha valaki az erdő belsejébe vetődik, azt nyomban hatalmukba ejtik s kifosztják. A múlt héten egy paraszt asszonyt tartóztattak fel s nem elégedtek meg azzal, hogy 1 frt 25 kr. pénzt elvették, de még sötétebb bűnre is vetemedtek. Tegnapelőtt a pallagról hazafele tartott egy néma szabó nejével együtt. A csavargók észrevették, rájuk rohantak, azok azonban segítségért kiáltva futásnak eredtek. A támadók, mivel közel voltak a fürdőházhoz, nem merték üldözni, venni a szabót és nejét s így azoknak sikerült is a fürdőházba bemenniük. Hetfőről keddre viradó éjjel már betörést is követek el. A leveles csárda ajtaját felszakították s behatoltak a konyhába, hol azonban csak értéktelen dolgokat találtak. A csavargók, ezzel természetesen nem elégedtek meg, a szobába akartak bemenni, de az ajtót nem tudták felfeszíteni s távoztak. Ilyen állapotok uralkodnak legújában az erdőn s ha ez így tart, még az erdőn szórakozó közönség sincs biztonságban. A rendőrség figyelmét hívjuk fel ezekre az állapotokra s hisszük, hogy már a közönség megnyugtatósa vegett is intézkedni fog, hogy a Nagyerdőt, a város egyetlen üdülőhelyét ezektől a csavargóktól megtisztítsák.

* **A segesvári honvéd emlék.** A képviselőházban mozgalom indult arra nézve, hogy a segesvári (fehéregyházi) ujonnan fölállított honvédelemre, miután Petőfi Sándornak külön van szobra segesvárt a várban, ne csak a nagy költő, hanem mindama honvédtisztek neve főlvésessék kik a nevezetes csatában, mely az Erély végső küzdelmét jelezte, elesetek. A kibocsátott iveken alairtak: Bánffy Dezső báró, Tisza Kálmán Darányi Ignác Dániel Ernő báró Széll Kálmán Kossuth Eereenz Karolyi Sándor gróf stb. Iyformán rövid idő alatt közel 200 forint gyűlt egybe, A nemes czélra, mely bizvást mindenki rokonszénvével találkozik, adományokat elfogadnak: Sándor József és Rátkay Laszlo orsz. képviselők. Az adományok annál inkább szükségesek, mert a szobor-bizottság deficiitben van és az emlékművet illő ráccsal kellene körülkeríteni.

* **Hal árusok panasza.** Az ipar engedéllyel bíró hal elarusítók panaszt emeltek, hogy közéjük sok idegen és falusi emberek állanak rák és hal eladásal foglalkozva. — Kérlik a rendőrség intézkedését ebben a dologban, mert a közönség nem ösmeri a külfölséget a folyóból árusított rákok, halak és moesaras és posványos helyekről szedett egészségtelen állatok között.

* **Gyulai Pál fia meghalt.** Gyulai Kálmán Gyulai Pál fia, mint részvételt értesülünk vasárnap éjjel meghalt. Gyulai a ki mindössze csak 40 éves volt, mintegy három év óta betegeskedett s ez okból a nyári hónapokat állandóan Gyulai Pál leányfalusi nyaralójában töltötte. Az idei nyár elején megbajához súlyos gyomor komplikációk is járultak, a melyekre Reichenhallban keresett gyógyulást. Ott érte utól vasárnap éjszaka a halál. A gszaszír az ősz Gyulai Pált mélyen lesújtotta s szomorúan érintette a meghaldogult jó kedélyű intelligens fiatalember valamennyi jóbarátjait is. Holttestét Gyulai Pál rendelkezésére baza fogják hozni.

Sáfrány tüzmaster.

— Epizód a szabadságharczokból. —

Irtá! **Hentaller Lajos.**

Nem tudok már nélkülöd élni dicső szabadságharczunk!

A nagy tömeg keveset foglalkozik veled; egyesek keresztre feszitenek, vagy töviskosz-

rut raknak az emlékedre s a valódi tényeket fejtetóre állitják.

En ellenben igyekszem magam teljesen beleélni abba a korbá. En a legparányibb törpe azok közül, kik belemélyednek eseményeid lönkelegébe, en az igazság földériteséért közdök.

Bizony szép idők emlékei azok a midőn a keleti párdue küzdött a kettefejű sassal és az északi medvével.

Ebből a korból mondok el egy apró történetet. Ott hallottam a borsodi Bükkben, a hol a madarak is a hősök tetteiről csicseregnek.

Mielőtt eljöttem a Bükkből, léborultam a földre s megcsokoltam. Embert termett ez a föld és magyrt! Raillik a Biblia szava: Oldd te saruidat — mert a föld, melyen jársz — szent.

Harom vagy negy éve lehet. A miekolczi felső leány iskola növendékeinek diszvizsgája volt. Magától értetődő, hogy ez alkalommal a szülők közel távolból besereglenek, — részint hogy e vizsgán jelenlegyenek — de főleg hogy gyermekeiket hazavigyék. Távól vidékről jött be a vizsgára nagytiszteletű Sáfrány Sámuel ur is, a ki pedig nagy rikán szokott a falujából kimozdulni. A vizsgálat javában folyt. Egyszerre az ajtó fölnyilik, s egy alacsony köpczösödő, rötesen ösz egyén lépett be; szép csöndesen keresett egy széket s leült. Velelennül a Sáfrány tiszteletes ur mellett levő szék üres.

A köpcös ember arra leül s szórakozottan köszön Sáfrány Sámuelnek. A két férfi tekintete önkénytelenül találkozik; egy percig nézik egymást, azután az idegen, mintha villamos ütést kapott volna, fülugrott székeről s e szavakkal borult a református pap nyakába:

— S á f r á n y tüzmaster csakugyan te vagy?

— Az Isten szolgálja könnyes szemekkel ölelte at az idegent, s ajkai ösztönszerűleg rebegték:

— Batta Pál, hát még te is élsz?

Hol látta egymást utoljára e két férfit?

Görgei serege 1849. július 22-en Diósgyőr alatt állott, s előőrseit Harsányig toltta előre. A magyar sereg borzasztó utat tett. Egy huzamban 25 mérföldet gyalogolt, a nélkül, hogy csak egy percze is megpihent volna. A faradtságtól elcsigázott honvéd uton utfélen összeesett, mint az üres zsák. Keptelen volt tovább gyalogni. A magyar vezér nagyon sietett. Már július 23-án tovább akart indulni Miskolczról, hogy Abrányban atkelhesen a Tiszán.

Ez a terve azonban meghiusult.

Cseodajev oroszai már elállták a magyarok útját. Paskievics pedig hátban készült a magyar hadat megtámadni, hogy Görgei seregének egyesülését a Szeged-Arad vidékén levő magyar hadtesttel meggátolja.

Cseodajev orosz tábornok Abrányban levő előhadával, mely összesen 9 gyalog zászlóalj és 24 lovas századból állott, július hó 23-án e. öszakolt szemlét kísérlett meg. A sajtóságos véletlen játéka akarta, hogy a magyar sereg fővezére Görgei Arthur ugyanezen napra parancsolta meg Pöitenberg tábornoknak, hogy intézzen szemlét M e z ő k ö v e s d felé.

A két figyelő hadtest Harsány környékén akadt egymásra július 24-én déltájban. Az orosz sereg ötszörte nagyobb volt mint a magyar. Cseodajev azonban, népünk dicséretére legyen mondva, nem volt tájékozva a magyar sereg állásáról és számáról. Az orosz vezér azt hitte, hogy Harsánytól Görgei egész serege áll vele szemben.

Ez volt az oka, hogy az oroszok nem mertek komoly összeütésbe bocsátkozni, hanem ü t k ö z e t helyeit az országtól jobbra és balra fekvő e r d ő k e t szálták meg.

A kozákok rohamot intéztek a magyar sereg ellen, de a magyarok ezt könnyű szerrel visszaverték.

A magyar sereg czélja sem verekedés, hanem csak kémszemle volt, — a kozákok visszaverése után teljes rendben kezdtek visszavonulni.

A hogy a csapatok a szűk hegyszoros fordulatánál vonulnak, egy ágyu mellett halogó fiatal tüzmaster oda szól az ágyun ülő köztűzerhez:

— Tudod-e Batta Pál, hogy mi itt ezzel az egy ágyuval órahosszáig fel tudók tartoztatói a muszkát?

Az ágyun ü ő tejeles száju gyerek elnevette magát:

— Elhiszem azt Sáfrány komám!

Alig mondá ki e szavakat, Pöitenberg jelenik meg lovon s oda szól Sáfrány tüzmasterhez:

— Diák voltál ezelőtt, tüzmaster?

— Szolgálatjára, tábornok ur!

— Helyén van a szived?

— Igen!

— Jól van! Akkor az ágyudal itt maradj s időnkint lösz egyet. Ha látnád, hogy a muszkák jönnek, siess utánunk.

— Ugy lesz tábornok ur, mondá tisztelegve Sáfrány tüzmaster s Batta Pállal együtt mosolyogva állították fel ágyujukat a hegyszorosban s szünet nélkül viszonzták az orosz ágyuk tüzelését.

Ez a két diákgyerek azzal az egy ágyuval meggátolta Cseodajeff előnyomulását, mert az oroszok három órákoi megszüntették az ágyuzást, visszavonultak s a csatának végeszakadt.

Görgey főhadiszállása e napor Alsó Zsolczán volt. Két órával azután, hogy Pöitenberg megtette jelentését Görgeynek az erőszakolt szemle lefolyásáról, megérkezett Zso'ára Sáfrány tüzmaster is ágyujával és bajtársával, Batta Pállal.

A British Museum könyvtára.

(Folyt. és vége)

A muzeum hatalmas méretű palotáiban mindent nagyuri izlés jellemez s beünnök a látogató közönségnek minden kényelméről gondoskodtak. Az egyes tárgyak tagasan vannak felállitva, fölirásokkal vannak elátva s minden esendőség ellen védve, ugy hogy az egész muzeum, mint valami nyitott könyv, szinte olvastatja magát. Az angol gyűjtemények általában instruktívek és öszinték; bennük ninosen semmi a tudomány titkolódzó miszteriumából, minden tiszta és világos. A British Museum termei szinte beszélő termek s a látogatót játszva tanitják, csupan egy kis figyelmet kívannak látogatóiktól. A könyvtar első katalogusa 1787-ben jelent meg, de már előbb 1782-ben kiadták a Sloane s a Breck kéziratok katalogusát, az önálló gyűjtemények katalogusai (Cottonian-, Harley- MRS. King's Library) még régebbek s más osztályok kiadványai már a jelen század elején megjelentek az irodalomban. E munka nem csupán muzeális értékű, hanem tudományos is. Az angol történetírásnak nagy szerencséje, hogy már a XVI században élt gyűjtők katalogizáltak anyagukat, hogy az angol nyilvános és magán gyűjtemények publikálják, a mjök van. Ez náluk rendes szokás s gyűjtemények katalogusok vagy arra való munkalatok nélkül szinte nehezen képzelhetők.

A könyvtárnak közel százestendős fejlődésre volt szükség, mig olvasótermével tiszába tudott jönni s folytonos és intenzív munkára, mig katalogusait lassankint kiadhatta s utóbb a nagy katalogust megindithatta. Mindezek azonban első sorban is a gyűjtemények gyarapodása után vagy azoknak nagy arányu növekedésével parhuzamosan léptek föl, ugy hogy előbb a könyvtár gazdagodásáról szóló évkönyveket kell fölkeresnünk. S ez évkönyveknek van egy sűrűn megteit levele, az a melyre a könyvtár jöltvőinek nevét irták. Vegyünk ki ebből néhány részletet. Sir John Cotton 1700 ban nemzetének adományozta nagyatya gyűjteményét, Henrietta Cavendish 1753 ban kéziratokat és okm nyokat, Sloane doktor 1753 ban nyomtatványokat és kéziratokat, II György király 1857 ben a régi királyi könyvtarat (10.509 kötet), Sala-

mon da Costa 1759-ben héber könyveket, III György király 1862-ben 30.000 kötetet. The Kings Pamphlets, Thomas Birch 1765-ben történeti értékű kéziratokat és könyvtárat, J Malles 1766-ban Irország történetére vonatkozó kézirategyűjteményét A Onslow 1768-ban nyomtatott bibliák gyűjteményét ajándékozták a múzeumnak. Minő nagy a főbuzdulás és nemzeti lelkesülés ez ajándékozókban s milyen nemes és hatékony példát statuálnak utódaiknak! Még csak három nagy ajándékot jegyzek ide, 1799-ből Cracherode, 1820-ból J Banks s 1823-ból IV György könyvtárát. Sh. Grenville könyvtárát 1847-ből külön említem meg.

E rövid jegyzék a nemzet áldozatkész-ségének általános és folyton tartó erejét mutatja, de sejteti velünk azt a kincstárt, amely a British muzeum könyvtárának alapjául és gyarapodásául szolgált. Ha még meg-méltém, hogy J. Wiklie 1777-ben már meg-pendítette a köteles példányok törvénybe iktatását s hogy e gondolat 1842-ben tényleg vált s azóta az egyesült királyságnak minden nyomtató műhelyére szigorúan kötelező, ha még fölelevenítem, hogy a parlament evenkint rendesen s a szükség szerint rendkívüli kiadására nagy összegeket szavazott meg, meg-jelölöm azt a három forrást, melyből a British muzeum könyvtára fölgyarapodott. Ma állapotában van benne 1.750.000 kötet, 200.000 db térkép, 100.000 db hangjegy, a kéziratok osztályában 40.000 kötet kézirat, 64.000 db oklevél és tekeres, 11.000 meghatározott pecsét és pecsétnyomó, 700 régi görög és latin papyrus. E gazdagsága által a világ nagy könyvtárainak sorában a második helyet foglalja el. Évi gyarapodása 1894-ben 38.378 kötet, 61.917 füzet, 5316 hangjegy s 981 atlasz 9276 térképpel s körülből 1000 kézirat volt, olvasótermében 194.924 olvasó, 1.406.866 kötetet használt, a kézikönyvtár forgalmát számítva, usjagermében 13.031 látogató, — térképtermben 288 látogató, a kéziratok termében 8784 kutató 30.754 darabot használt, az egész intézetet a könyvtárba járókon kívül 542.423 ember látogatta.

A magyar könyvek önálló osztálya a könyvtár szervezete szerint nem alakultak, de az Academicus s a Hungary rendszők alatt két lehetőleg teljes magyar könyveszetet találunk. Amabban, mondhatnám, a tudós, emebben a politikai és történeti Magyarországot látjuk viszon; amabban a tudományos és kulturális intézetek, emebben az állami élet s a rájuk vonatkozó kiadványok vannak felsorolva míg a többi a magánosok irodalma szanaszét az ABC-katalogus rendje szerint an elhelyezve.

Erről az anyagról általános képet s nagyjában határozott fogalmat nyertem az olvasó-terem írott ABC-katalogusából, melyen végig kellett mennem. Jókait, Petőfit, Aranyt, Madáchot, Gyulait, Szász Karolyt stb., Temesvári Peibartot, Michael de Hungariát, Georgius de Hungariát, Pázmányt, Molnar Albertet, Szegedi Kis Istvánt stb., stb., k nek műveit legnagyobb részben megtaláltam. — Jókait magát 186-czimmel láttam, míg nálunk 221-czimmel szerepel, Petőfinek három nálunk meg nem levő fordítást jegyeztem le. Ezen kívül a legújabb 1895-iki irodalom termékeit, regényeket, költői és tudományos műveket kerestem s legnagyobb részben megtaláltam.

Az általános körülféltetés is meggyőzőtt arról, hogy a British Muzeum könyvtárának magyar könyvesháza gazdagabb és teljesebb, mint ama külföldi nagy könyvtáraké, melyeket eddig láttam (München, Berlin), hogy a könyvtár rendszeresen gyűjti a magyar irodalomnak egymásután megjelenő termékeit, hogy azokat rendszeresen földolgozza, elhelyezi és meg-örzsi.

A könyvtárban magában hazánknak két jó barátjára találunk. Az egyik E. Doudas Butler, a másik R. Nisbet Bain, kik iránt nemcsak ez okból vagyunk lekötelve. Mindkettőnek ismert neve van, amaz mint az Encyclopaedia Britannica magyar cikkeinek írója s költői irodalmunk tolmácsa, emez mint Jókai fordítója, idehaza is ismertté tették munkásságukat.

A könyvtár tisztviselői közül ők értik nyelvünket és ismerik viszonyunkat, így hát a mi magyar könyv a könyvtárba bekerül, az ő kezükön megy át. Hogy így a magyar kultúrának a külföldön otthona s méltányói vannak, amely által s akik révén az irodalmi világban helyet foglalunk, eszünkbe kell jutni, hogy e kultúrának intenzív művelése a legbiztosabb eszközök egyike, amelylyel új ezred évűök küszöbén a külföld elismerését kivívhatjuk. Az angol szellem egye'emessége, mely intézményeiben mindenütt érvényesül, jelenik meg könyvtárában s nekem az a meggyőződésem, hogy az a gyűjtemény, mely abban a magyarságot képviseli, ami művelődésünknek és irodalmunknak leghivebb öre odakint. — Továbbá, hogy e gyűjtemény hivatva van európai helyzetünkről tanúságot tenni s az angol népek irántunk való rokonszenvét megerősíteni s emiatt a jövőben nagyobb gondot kell a British Muzeum könyvtára fordítanunk.

CSARNOK.

A prágai ghetto-ból.

— Kohn S. zsidó történetel. —

Fordította: ifj. Móríc z Pál.

Egyedül jogosított magyar fordítás.

Dávid Leb Magdeburger.

— Elbeszélés az elmúlt század utolsó negyedéből. —

HETEDIK FEJEZET. 48.

Magdeburger kissé megnyugodva leült. Levette a kalapját a fejéről s az izzadság csöppeket letörölte homlokáról. Kubiteska, hogy minden haragot eloszlasson, a szekrényből poczkos flakát húzott elő s egy pohárkával töltött vendégének a spanyol keserűből, mit Magdeburger egy kortyra felhajtott. A leánya pedig hangját susogásra fordítván, beszélt:

— Az eset úgy áll. A kegyelmes grófné asszonynak a legfiatalabb testvére a kedvence, Gyula gróf, ki a szavoyai dragonyosoknál hadnagy és rem sok adósságot csinál. A kegyelmes urunk azonban, ki már nem egyszer rendezte a fiatal gróf adósságait, nem akar többé semmiről semmit tudni. De a fiatal gróf különben is szentül megfogadta, hogy ezután jól viseli magát, nem fog nagyban kártyázni s nem elegendik magas fogadásokba. Hanem igérni és megtartani ez két dolog ám! És most ismét a legnagyobb zavarban van. És tegnap este egész kétségbeesetten jött az én kedves, kegyelmes asszonyomhoz, mondván, hogy ismét becsületbeli adósságokat csinált és hogy rútil le ne fokozzák, inkább golyót röpit az agyába. Nos, már pedig az én jó kegyelmes asszonyom nem engedheti kedvencét ily szörnyű helyzetben elpusztulni s mivel a kegyelmes urnak nem szabad tudni semmiről, elhatározta, hogy mivel nincs készpénze, eladja egyik régi ékszerét, mely a magán tulajdona, melyet egyik nagynénjétől örökölt, mely ékszert különben sem hordott még soha. És mivel azt kerülni akarja, hogy hire terjedjen ez ékszer vásárlás, azért keresi egy becsületes, megbízható ember közvetítő segélyét. Már pedig bátyám előttem önt mindig nagyon dicsérte, midőn tehát a kegyelmes grófné engem megbízott, hogy keressék egy ilyen embert, mindjárt önmeg gondoltam s önt ajánlottam Magdeburger ur.

Ez hízelgett a hiu embernek s tüzipirosra pirult örömben.

— Hm! Ez már más, ez már egész más Mamzell Anninko, igaz ugyan, hogy a briliántokhoz nem értek semmit, de becsületes ember vagyok és szívesen magamra vállalom

az ékszer eladását. Amit kapok érte, azt megfogja kapni a helytartó asszony is. Volf Zapperthez megyek, ő a legelső ékszerész itt, de még félíg-meddig rokonok is vagyunk, füzte még hozzá Magdeburger büszkén e rokonságra, miért? mert az én boldogult nagyatyám testvér gyermeke volt a Zappert nagybátyja mostoha fiának a második feleségével. Tehát a kegyelmes grófné asszony az ékszert sajátkezüleg akarja átadni? Helyes! Pont négy óraker itt leszek. Kubiteskaleben ur, aztán mint öltözzem fel, a szombati vagy pedig a félünnepelő ruhamba?

— Melyik szebb? — kérdezte a komornácska.

Magdeburger majd elkaczagta magát erre az ostoba kérdésre.

— Nu, felelte aztán szokásához képest egy ellenkérdéssel, avagy talán nem az ünnepelő ruhák a szebbek?

— Tehát azt! döntött Anna. És aztán kérem pont négy óraker itt legyen.

— Jó!

És Kubiteska, hogy még jobban kiemelje e nevezetes perez ünnepélyességét, még egy második spanyol keserűt is töltött Magdeburgernek, ki azt egy hajtókára kiitta, aztán pedig még néhány szót ejtvén, elsietett. A hiu ember türelmetlenségében alig bírta elvárni, hogy feleségének elmondhassa, mily váratlanul s mily fényes alakkal gyarapodott üzletbarátainak köre.

Folyt. köv.

KÖZGAZDÁSG.

Budapesti gabonátözsde.

aug. 10

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.0—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	— — — —
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	12.30—12.35
"	76	11.85—11.95	80	— — — —
"	77	12.—12.15	81	12.35—12.—
Pestvidéki ó	78	12.10—12.15	82	12.25—12.30
"	79	12.20—12.25	—	— — — —
"	79	11.80—11.85	80	— — — —
Fehérmegyei ó	76	11.95—12.—	81	— — — —
"	78	12.05—12.10	82	12.30—12.25
"	79	12.15—12.20	—	12.35—12.—
Bácskai ó	76	11.90—11.95	80	— — — —
"	77	12.00—12.05	81	00.00—00.00
"	78	12.10—12.15	82	00.00—00.00
Észak magy	79	— — — —	—	— — — —
"	78	— — — —	80	— — — —
"	79	— — — —	81	— — — —

	Mm. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű új	70—72	8.55 8.55
" másodrendű "	—	8.50 8.55
Arpa takarmánynak "	60—62	5.80 6.50
" égetni való "	62—64	6.80 7.80
" serfőzdei "	64—66	8.— 8.10
Zab — — — új	39—41	6.30 6.40
Tengeri bánsági — új	—	4.95 5.—
" más nemű "	—	4.35 4.35
	—	12.20 13.00

Sertés vásár.

aug. 10.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz áronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55—56 krajczárig, közep (áronként 250—260 kilogramm súlyban) 55—55½ krajczárig könnyű (áronként 220 kilogramm-ig terjedő súlyban) 54—55 krajczárig.

Sertés létszám: 1897. évi aug. 8-ik napján volt készlet 29.503 darab, 1897 aug. hónap 9-ik felhajtott 578 drb, 1897 aug. hónap 9-ik napján elszállított 333 drb. 1897 aug. 10 hónap -ik napjára maradt készletben 29.748 drb. A hizott sertés üzlet-ranyzata élénk.

